СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«РИЗИКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність 125 – КІБЕРБЕЗПЕКА
Освітня програма «Кібербезпека»
Рік навчання 2, семестр 4
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу	**Сагун Андрій Вікторович, к.т.н., доцент (портфоліо)**
Контактна інформація лектора (e-mail)	**Кафедра комп'ютерних систем, мереж та кібербезпеки, корпус. 15, к. 207, тел. 5278724** **e-mail a.sagun@nubip.edu.ua**
Сторінка курсу в eLearn	**ЕНК (3 семестр)** https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3970

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Ризики інформаційної безпеки» є формування комплексу знань щодо основ теорії ризиків інформаційної безпеки, набуття студентом теоретичних знань та практичних навичок щодо ідентифікація та управління ризиками інформаційної безпеки в інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) системах в межах встановленої політики безпеки.

Вивчаються **наступні питання**: основні поняття, терміни і означення загальної теорії ризиків; основи управління ризиками, методи управління ризиками та міжнародні стандарти по управлінню ризиками; ризик – орієнтований підхід забезпечення кібербезпеки; експертні методи оцінки ризиків. Метод Делфі та бальної оцінки; систему управляння ризиками в загальні концепції; політики інформаційної безпеки підприємства; ризики та керування ризиками у комплексних системах безпеки діяльності банківських та фінансово-кредитних установ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування ряду фахових компетентностей:

КЗ 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

КЗ 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми за професійним спрямуванням.

КЗ 8. Здатність до абстрактного і системного мислення, аналізу та синтезу.

СК5. Здатність забезпечувати захист інформації, що обробляється в інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) системах з метою реалізації встановленої політики інформаційної та/або кібербезпеки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуде певні програмні результати, а саме

ПРН 6. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності.

ПРН 13. Аналізувати проекти інформаційно-телекомунікаційних систем, базуючись на стандартизованих технологіях та протоколах передачі даних.

ПРН 19. Застосовувати теорії, методи та засоби захисту для забезпечення безпеки інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

Зробимо курс корисним для вас. Якщо ви будете наполегливо працювати і докладати особливих зусиль, щоб не відставати від матеріалу, ви отримаєте винагороду – як в короткостроковій перспективі, так і в набутті фахових компетентностей. Будь-ласка, широко використовуйте аудиторні заняття, відеоінструкції, вебінари, щоб переконатися, що рухаєтесь за графіком навчання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	**Години** (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
3 семестр				
Модуль 1. Оцінка та аналіз ризиків та основи управління ризиками по ISO/IEC				
Основні поняття, терміни і означення загальної теорії ризиків	**2/-**	Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності.	Теоретичне опитування.	**2**
Класифікація та оцінки ризиків, вимірювання ризиків ІБ. Стандарт методів загального оцінювання ризиків ДСТУ IEC/ISO 31010:2013	**4/4**	Здійснювати оцінювання можливості несанкціонованого доступу до елементів інформаційно - телекомунікаційних систем; Здійснювати оцінювання можливості реалізації потенційних загроз інформації, що обробляється в інформаційно-телекомунікаційних системах та ефективності використання комплексів засобів захисту в умовах реалізації загроз різних класів;	Здача практичної роботи.	**7**
Основи управління ризиками. Методи управління ризиками. Міжнародні стандарти по управлінню ризиками (ISO/IEC 27001:2013)	**2/4**		Здача практичної роботи.	**7**
Ризик – орієнтований підхід забезпечення кібербезпеки та його задачі. Стратегії обробки ризиків. Вимоги до оцінки і обробки ризиків інформаційної безпеки з урахуванням потреб організації, стандарт ISO/IEC 27001:2013	**2/4**	Аналізувати проекти інформаційно - телекомунікаційних систем, базуючись на стандартизованих технологіях та протоколах передачі даних;	Здача практичної роботи	**6**
Оцінка та моделювання ризикованих ситуацій. Калібрування шкали оцінки ризиків з використанням рекомендацій ДСТУ ISO/IEC 27005.	**4/4**	Вирішувати задачі захисту потоків даних в інформаційних, інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) системах;	Здача лабораторної роботи.	**7**
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	**6**
Всього за модуль	**14/16**			**35**

Модуль 2. Ризики в політиках інформаційної безпеки підприємств. Експертні методи оцінки та обробка ризиків				
Експертні методи оцінки ризиків. Метод Дельфі. Якісний аналіз ризиків з використанням методу Дельфі. Метод бальної оцінки ризиків.	**2/6**	Застосовувати теорії, методи та засоби захисту для забезпечення безпеки інформації в інформаційно - телекомунікаційних системах. Вирішувати задачі забезпечення безперервності бізнес процесів організації на основі теорії ризиків;	Здача практичної роботи	**8**
Система управління ризиками в загальні концепції Політики інформаційної безпеки підприємства.	**2/4**		**Опитування**	**2**
Моделі аналізу ризиків інформаційної безпеки. Моделі ALE, SLE. Програмні продукти для аналізу ризиків інформаційної безпеки: CRAMM, RiskWatch.	**4/4**		Здача практичної роботи.	**8**
План реагування на ризики: реалізація заходів з реагування на ризики; оцінка ефективності реалізованих заходів.	**4/-**	Вирішувати задачі управління процесами відновлення штатного функціонування інформаційно - телекомунікаційних систем з використанням процедур резервування згідно встановленої політики безпеки;	Здача практичної роботи.	**9**
Ризики та керування ризиками у комплексних системах безпеки діяльності банківських та фінансово-кредитних установ.	**4/-**		Опитування	**2**
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	**6**
Всього за семестр	**16/14**			**35**
Екзамен			Тест, теоретичні питання, задача	30
Всього за курс	**30/30**			**100**

Неформальна on-line освіта на основі МВОК.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Дедлайни визначені в ЕНК. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, стажування або відрядження). В разі здачі лабораторних робіт пізніше запланованих термінів без поважної причини оцінка може бути знижена
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час самостійних робіт, тестування та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній on-line формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	**Оцінка національна за результати складання екзаменів**	
	Екзаменів	**Заліків**
90-100	Відмінно	-
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	незадовільно	-

Рекомендована література

1. Ю. Лісовська. Книга Кібербезпека. Ризики та заходи. – Вид-во «Кондор», 2019. – 272 с. ISBN 978-617-7729-49-4.

2. Гуменюк В. Я. Управління ризиками : навч. посіб. / В. Я. Гуменюк, Г. Ю. Міщук, О. О. Олійник. – Рівне : НУВГП. - 2009. 156 с.

3. Машина Н.І. Ризик і методи його вимірювання: Навчальний посібник. - К.: ЦНЛ, 2003. - 188 с.

4. Василевич Л.Ф. Юртин І.І. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища. Навчальний посібник – К. : Київ. ун-т ім.. Б. Грінченка. 2013. 128 с.